

- ⁴¹ Hauszmann 1901: i. m. 3. p.
⁴² *Das Bundesverwaltungsgericht in Leipzig. Restaurierung und Umbau des ehemaligen Reichsgerichtsgebäudes.* Leipzig, 2002, Bundesministerium für Verkehr, Bau- und Wohnungswesen, 9. p.
⁴³ Hauszmann 1901: i. m. 2–3. p.
⁴⁴ 1881. évi LIX. törvénycikk a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868.LIV. törvénycikk módosítása tárgyában. 3. §
⁴⁵ Hauszmann Alajos: *A budapesti Igazságügyi Palota.* Budapest, 1901, Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság.
⁴⁶ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok.
⁴⁷ Hauszmann 1901: i. m. 3–4. p.
⁴⁸ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok.
⁴⁹ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok.

- ⁵⁰ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok.
⁵¹ Egyéb forrásokból ismerjük még a következő művészeket és munkáit: Bruck Lajos: A király és a királyné képmásai a Kúria dísztermében; Vastagh György: A király képmása az ítélőtábla dísztermében; Keleti Gusztáv és Ebner Lajos tanítványai: a termek királyképei; Telepy Károly: az országbírák és személynökök képeinek restaurálása. Vö. Hauszmann 1901: i. m. 3. p. Lásd még a mesterekről: Bugár-Mészáros Károly: *A Kúria épülete.* Budapest, 2013, OBH, 45. p.
⁵² Vö. Sisa (szerk.) 2013: i. m. 556–580. p.
⁵³ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok.
⁵⁴ OBH Műszaki Főosztály Irattára. Curia épülete szerződések, rajzok. Fotó: Megyeri-Pálffy Zoltán, 2016.

Koncz Ibolya Katalin

A Hatásköri Bíróság Magyarországon

„Bírónak neveztetik az a személy, a ki a törvény kiszolgáltatásának tisztével bír; ki a vitás kérdést a jog szerint eldönti, azaz: igazságot szolgáltat a népnek.” (Werbőczy István)

„Az igazság embere többet ér, mint a jog embere. De a joghoz ragaszkodó bíró csak ezzel a ragaszkodással és csakis ezzel válik igazságos bíróvá.” (Báró dr. Wlassics Gyula)

1. Polgári állam – a hatalmi ágak szétválasztása

A polgári állam alkotmányjogi alaptétele a hatalmi ágak Montesquieu által meghatározott követelményeknek¹ megfelelő szétválasztása. Művének alap gondolata az abszolutista államhatalommal szembeni bizalmatlanság. Az általa meghatározott modellben a három hatalom ellenőrzi egymást, és a hatalom korlátozásával a polgárok szabadságát garantálja. Tehát jogállamban a bírói hatalmat el kell választani a végrehajtó hatalom gyakorlásától, továbbá minden más feladatot, melyet az államhatalomnak az igazságszolgáltatásban az ítélkezésen kívül végeznie kell (igazságügyi igazgatás, rendőri tevékenység, vádképviselés) a bíróságoktól elkülönült hatóságokra kell bízni (igazságügyi kormányzat, rendőrség, ügyészség). Hazánkban az 1869. évi IV. törvénycikk deklarálta a bírói és a végrehajtói hatalom különválasztását.²

Az államhatalom megosztásából következik, hogy az egyes ügyek különböző hatalmi ágak ügykörébe tartoznak. Habár a hatóságok hatáskörét meghatározó

szabályoknak egyértelműnek és világosnak kell lenniük, mégis sokszor merült fel kétség afelől, hogy mely hatóságot illeti az ügyben való eljárás joga. A hatásköri szabályok nem tartalmaztak mindig szabatos meghatározásokat, amelynek következtében gyakran fordult elő olyan eset, hogy ugyanarra az ügyre vonatkozóan hatáskör kérdésében több hatóság ellentétes álláspontot foglalt el.³ Ez kétféleképpen fordulhatott elő. Vagy úgy, hogy több hatóság közül egy sem tartotta az ügyet hatáskörébe tartozónak, vagy úgy, hogy az ügyet több hatóság is a maga hatáskörébe tartozónak tekintette. Ha az összeütközés ugyanannak a hatalmi ág körébe tartozó hatóságok között merült fel, akkor abban a hatalmi ágban nyerhetett elintézés. A rendes bíróságok között felmerült összeütközéseket az 1881. évi LIX. tc. 7. §-a értelmében a királyi Curia; a közigazgatás egyes ágaiban felmerült összeütközéseket az illető miniszter döntötte el. Ellenben, ha két különböző hatalmi ág került egymással összeütközésbe, akkor már az alapelvek alapján is elvárható, hogy ne az érdekelt fórumok, hanem azoktól különálló harmadik szerv döntse el a vitát. Elsőrendű államérv az államhatalmak hatáskörének szabatos, a jogélet minden területére kiterjedő és világos szabályok által való körülírása, valamint a hatáskörök biztosítása. Alapvető követelmény, hogy a végrehajtó hatalom ne fejlődjék a bírói hatalom rovására és viszont. Az államhatalmak egyensúlya az alkotmány megfelelő működésének, az állam békés fejlődésének legelső feltétele.

2. Az európai modellek

A legtöbb államban külön hatásköri bíróság – független bírói testület a bírói eljárás biztosítékaival – örködött a bírói hatalom és a végrehajtó hatalom között megjelent hatásköri összeütközési ügyekben, úgy, hogy se a bírói hatalom ne ragadjon magához a közigazgatás körébe tartozó ügyeket, se a végrehajtó hatalom ne törjön be a bírói területre.

A német birodalmi Gerichtsverfassungsgesetz a hatásköri bíróság szervezését a birodalom egyes tagországai külön törvényhozásának hagyta fenn, kimondta

azonban, hogy a bíróság felének vagy a Reichsgericht, vagy az Oberstes Landesgericht, vagy az Oberlandesgericht tagjaiból kell állnia.⁵ Ezt követve Poroszországban a hatásköri bíróság a király által kinevezett hat berlini főtörvényszéki tagból és öt magasabb közigazgatási szolgálatra vagy bírói állásra képesített egyénből állt. Bajorországban tizenegy tagját a király nevezte ki; az elnököt és öt tagot a legfőbb törvényszék vagy főtörvényszék, öt tagot a közigazgatási törvényszék bíráiból.

Szász bíróság tizenegy tagja közül hat a főtörvényszék bíráiból, öt pedig a felsőbb közigazgatási hivatalnokokból került kinevezésre. A württembergi bíróság elnökből és hat tagból állt, akik közül négy a főtörvényszék tagja volt, három magasabb közigazgatási tisztviselő. A badeni bíróság tizenhárom tagból állt: nyolc főtörvényszéki bíró, öt felsőbb közigazgatási hivatalnok vagy közigazgatási bíró volt.⁶ Látható, hogy e területeken mindenütt a bírói elem volt túlsúlyban.

Ausztriában az 1867. évi törvény a hatásköri összeütközések eldöntését a Reichsgericht hatáskörébe utalta, amely elnökből, alelnökből, tizenkettő tagból és négy póttagból állt, akiket a császár élethosszig nevezett ki, felelősben az urak házának, felelősben a képviselőház előterjesztésére.⁷

Az 1872-ben hatályba lépett francia törvény alapján felállított hatásköri bíróság – az igazságügy-miniszter elnöklésével az államtanács és a semmitőszék által saját tagjaiból választott három-három tagból és az általuk választott kettő bíróból és helyettesből állt.⁸

A belga alkotmány 106. cikke szerint a bírói és közigazgatási hatóság közötti hatásköri összeütközésről a semmitőszék a törvényben meghatározott eljárás szerint intézte el.⁹

Tehát a legtöbb állam hangsúlyt helyezett arra, hogy a hatásköri összeütközések bíróságát az ítékezés függetlenségének, teljes szabadságának megóvása érdekében bírói elemekből szervezze meg. Ezt az álláspontot valósították meg hazánkban is, amikor a hatásköri bíróságot tisztán bírói elemekből alkották meg, és tagjai közül kizárták a közigazgatási hivatalnokokat személyeket.

A Hatásköri Bíróság alkotmányunk egyik jelentős biztosítója, bíróság szervezetünknek pedig legutoljára kialakult, legmagasabb fokozatú tagozata.¹⁰

3. Hatásköri összeütközések feloldásának szabályozása hazánkban

Az egyes hatóságok, a bíróság, a közigazgatási hatóság¹¹ és a közigazgatási bíróság hatáskörének¹² meghatározása bonyolult, és így több szabályban került rendezésre. Habár az államhatalom kellő egyensúlya és a közszabadság érdekében hazánkban is nagy hangsúlyt

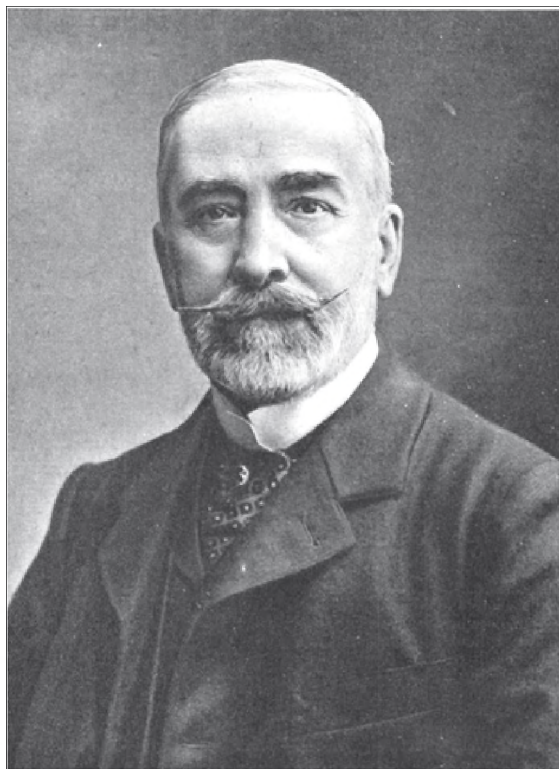
helyeztek arra, hogy egyik hatalmi ág a másiknak önálló hatáskörébe ne avatkozhasson. Ezért is volt „nagy dolog megalkotni az 1869. évi IV. törvénycikket a bírói hatalom gyakorlásáról és ennek alapján megszervezni a polgári és büntető bírászkodás elsőfokú közegeit”.¹³

A végrehajtó és a bírói hatalomnak egymás melletti békés hatáskörét kívánta biztosítani hazánkban az 1869. évi IV. tc. 1.§-a, amikor tilalmat állított fel, nehogy a két különböző hatalom hatóságai egymás hatáskörébe avatkozzanak.

A hatáskörök integritására azonban nálunk az 1869. évi IV. tc. 25. §-a értelmében politikai testület, a kormányhatalom legfőbb szerve, a minisztertanács örködött.¹⁴ Bár maga a törvény is ideiglenesnek mondta ki a kérdés ilyen rendezését, majdnem négy évtizedre volt szükség

a probléma közjogi szempontból történő megfelelő átalakítására.

Az ideiglenesnek tartott hatáskör valóban hosszú időre állandósult. Az 1879. évi XXXI. törvénycikk kimondta, hogy a rendes bíróság és az erdei kihágási bíróság közötti hatásköri összeütközés esetében a döntés a minisztériumot illette meg.¹⁵ A pénzügyi közigazgatási bíróságról szóló 1883. évi XLIII. törvénycikk szintén a minisztertanácsra bízta az egyfelől pénzügyi közigazgatási bíróság, másfelől a közigazgatási hatóságok vagy rendes bíróságok között felmerült összeütközések elintézését.¹⁶ A közigazgatási bíróságról szóló törvénycikkben¹⁷ a jogalkotók már arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a hatásköri összeütközések elintézésére külön bíróságot fognak felállítani, mert a 131. § utolsó bekezdésében a felmerült összeütközési esetet végleges döntésre a hatásköri összeütközések eldöntésére hivatott bíróság elé kellett felterjeszteni. Miután a törvény hatálybalépésekor még nem létezett az önálló, független hatásköri bíróság, ezért a jogalkotók a kialakult joghézag tekintetében úgy rendelkeztek a 159.

Oberschall Adolf kúriai elnök,
a Hatásköri Bíróság első elnöke⁴

§-ban, hogy a felmerült összeütközések eldöntését az 1869. évi IV. törvénycikk 25. §-a értelmében a minisztertanácsra ruházta.¹⁸

A szervezés munkája azonban ezzel nem ért véget. A további nagy lépés a közigazgatási bíróság felállítása volt, hiszen fórumtarkaság özöne borította a közigazgatás területét. Hazánkban, ahol több büntetőjogi és magánjogi kérdés került a közigazgatási hatóságok hatáskörébe, és a közigazgatási bíróság hatáskörét törvényi szinten taxatív módon felsorolták – 1896. évi XXVI. tc. –, különösen nagy számban fordultak elő olyan hatásköri szabályok, amelyek nehezen voltak kezelhetők, és ennek megfelelően gyakran merültek fel hatásköri összeütközések vagy úgy, hogy egyik hatóság sem akart az ügyben eljárni, vagy úgy, hogy ugyanazt az ügyet több hatóság akarta a maga hatáskörébe vonni.

A közigazgatási bíróság kitűnő elnökeinek – Wekerle és Wlassics – vezetése alatt rövid két évtizeden belül oly tiszteletet és annyi bizalmat vívott ki magának, mintha csak százados hagyományok állanának mögötte.

A szervezeti átalakítások betetőzése a hatásköri bíróság megszervezése volt, amelyet az 1907. évi LXI. törvénycikk hozott létre.¹⁹ Egy valóban kiváló megoldás született, mert a Hatásköri Bíróság felállítása – szemben a legtöbb külföldi hatásköri bíróságokban részben helyet foglaló közigazgatási elemekkel – tisztán független bírósági elemekkel történt, akiket a paritás követelményének megfelelően a két legmagasabb bíróság választotta saját tagjaiból.

A bíróságok és közigazgatási hatóságok között felmerült hatásköri összeütközések elbírálását az elmélet és a közsabadság követelményeinek megfelelően a minisztertanács kezéből kivette és a hatásköri bíróságra bízta az 1907. évi LXI. törvénycikk.²⁰

4. A Hatásköri Bíróság felállításának előzményei

A 19. század utolsó évtizedében megindult közigazgatási reformirányzat keretében a hatásköri összeütközések elintézésére hivatott bíróság felállítását is tervbe vették, és Hieronymi Károly akkori belügyminiszter megbízásából erről a tárgyról Wlassics Gyula előadói tervezetet is készített. A hatásköri bíróság felállítása csak idő kérdése lehetett. Az irodalomban az első nagyobb jelentőségű lépést e bíróság felállításáért éppen Wlassics tette meg. „A hatásköri összeütközés ügye”²¹ címen röpiratot tett közzé, amelyben élénk színekkel és jogászai érvekkel mutatta ki, mennyire helytelen, sőt veszedelmes a hatásköri összeütközések elbírálását a minisztertanácsra bízni.²² Plósz Sándor igazságügy-miniszter ismét tervbe vette 1904. év nyarán a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslat elkészítését. Megbízást adott a törvénytervezet elkészítésére, de a közbejött politikai események következtében abbamaradt és továbbra is fenntartották az ideiglenes állapotot, vagyis a minisztertanács általi elintézését.²³

Ezt követően az első Wekerle-kabinet megbízta Wlassics Gyulát a bírói és közigazgatási hatóságok között támadt hatásköri összeütközések fölött döntő bíróságról és annak eljárásáról szóló törvénytervezet elkészítésével. A kiváló jogtudós a feladatot elvállalta, és a törvényjavaslatot elkészítette.²⁴

Ferencz József Ő császári és Apostoli királyi felsége 1906-ban elhangzott trónbeszédében hangsúlyozta, a bíróságok függetlenségének megóvása érdekében független bíróságot kell felállítani, amelynek feladata a felmerült hatásköri összeütközések elbírálása.²⁵ A törvényhozás többsége kedvezően reagált az államfői kezdeményezésre, s az uralkodói akaratnak megfelelően támogatta a hatásköri összeütközések eldöntésére hivatott független bíróság felállítását.²⁶ A Képviselőház kérvényi bizottsága által tárgyalt kérvények sorában megtaláljuk Vas és Liptó vármegye kérvényét, amelyben a hatásköri összeütközések fölött dönteni hivatott bíróság sürgős felállítását jelölték meg.²⁷ A Képviselőház által elfogadott és az Uralkodónak megküldött „Trónbeszédre adott válaszfelirat”-ban nagy jelentőségűnek tekintették, hogy a király is indokoltnak találta az intézményes biztosítékok létesítése között a hatásköri összeütközések eldöntésére a független bíróság felállítását.²⁸

A Képviselőházban először Moskovitz Iván említette meg a minden más bíróságtól független hatásköri bíróság felállításának szükségességét.²⁹ Majd a következő év júliusában került sor az országos gyűlés elé benyújtott kérvények tárgyalása során tizenhárom vármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági jogú város által beadott kérvény ismertetésére, amelyben sürgették a hatásköri összeütközések felett dönteni hivatott bíróság létrehozását.³⁰

A Képviselőházi Irományok sorában 583. szám alatt terjesztették be a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatot és indokolását.³¹ Az országgyűlés korábban tárgyalta a magyar közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot, amelyben Andrássy Gyula belügyminiszter kifejezetten hangsúlyozta, hogy a hatásköri összeütközések elintézésére hivatott bíróságról külön törvényjavaslatot fog benyújtani, és a két törvényt együtt kell hatályba léptetni.³² Majd 1907. október 16. napján a belügyminiszter betervezte a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatot.³³

A képviselőház Közigazgatási Bizottsága 1907. október 22-én tárgyalta meg a Hatásköri Bíróságról szóló törvényjavaslatot. Az országgyűlés előtt Horváth József ismertette döntésüket.³⁴ A bizottság tagjai a változatlan formában elfogadott betervezést a Tisztelt Háznak is elfogadásra javasolta.³⁵

A Képviselőház Igazságügyi Bizottsága Holló Lajos elnöklése mellett megtárgyalta a törvényjavaslatot. A bizottság döntését, miszerint a törvényjavaslatot általánosságban elfogadásra ajánlotta, Csizmazia Endre ismertette a képviselőkkel.³⁶

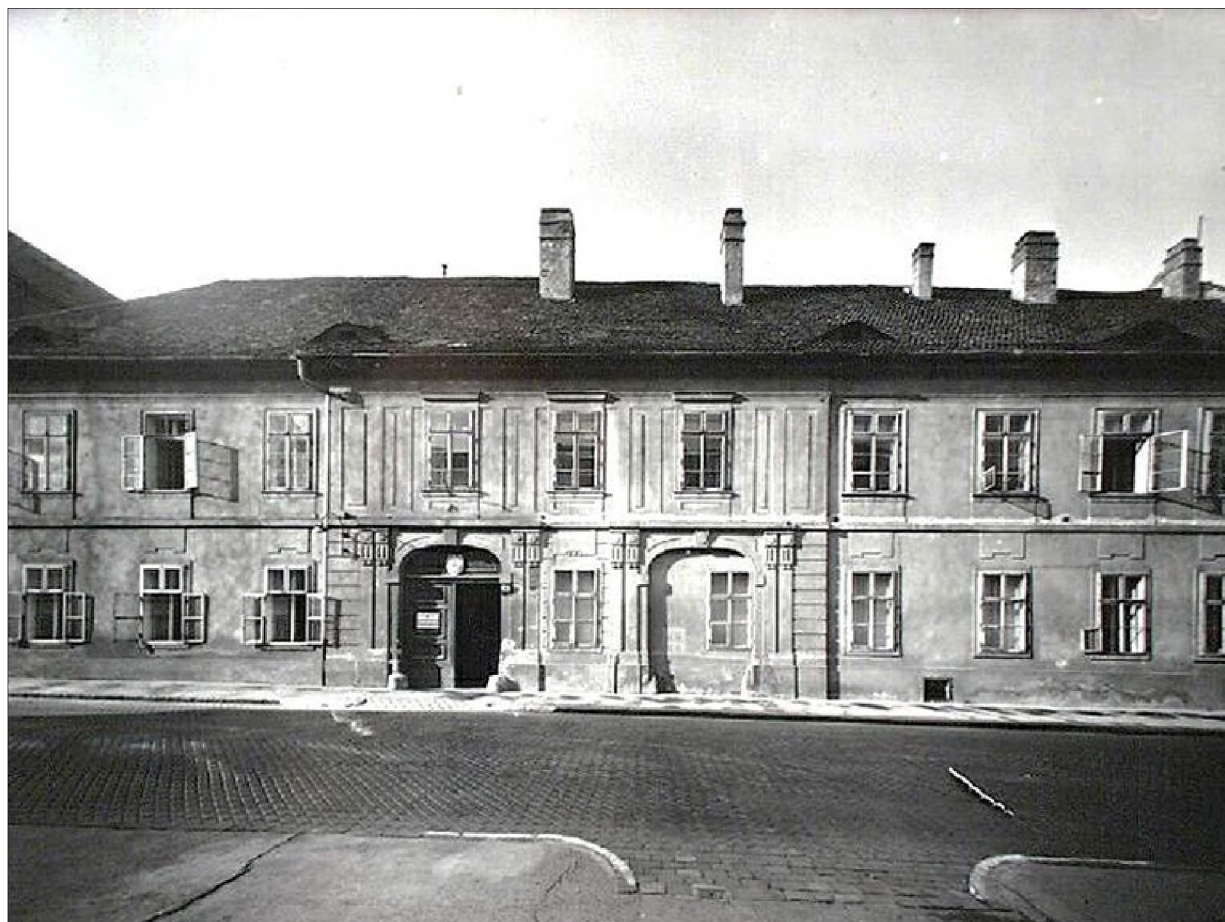
A bizottsági jelentések ismertetését követően a 212. országos ülésen megkezdődött a törvényjavaslatról szóló vita.³⁷ Először Csizmazia Endre kapott szót, aki a bizottság álláspontját ismertette a képviselőknek.

Hangsúlyozta, hogy már az 1869. évi IV. törvény-cikk 25. §-ában meghatározásra került, hogy a bírói és közigazgatási hatóságok között felmerült hatásköri összeütközések elintézésére csupán ideiglenesen, a törvényhozás további intézkedéséig hatalmazta fel a minisztertanácsot.³⁸ Az 1879. XXXI. törvény-cikk³⁹, az 1883. évi XLIII. törvény-cikk⁴⁰, valamint az 1896. évi XXVI. törvény-cikk⁴¹ rendelkezéseiben és indoklásaiban ugyancsak hangsúlyozták, hogy csupán ideiglenes megoldásként jelölték meg a minisztertanácsot a hatásköri összeütközések eldöntésére.⁴² Kiemelte, hogy továbbra sem kerülnek szabályozásra a katonai büntető hatóságokkal szemben felmerülő összeütközések esetei.⁴³ Felszólalását követően egy képviselő sem kívánt szólásra jelentkezni, így az elnök a vitát beresztette, és megkezdődött a törvényjavaslat részletes tárgyalása.⁴⁴ Hencz Károly jegyző olvasta fel a javaslatot szakaszról szakaszra. Miután mindegyik szakaszt tartalmában elfogadták a képviselők, az elnök megállapította, hogy „Ezzel a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslat úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadtván, (Eljenzés.) javaslom, hogy ezen törvényjavaslat harmadszori olvasása a legközelebbi ülés napirendjére tűzessék ki”.⁴⁵ A 213. országos ülésen a képviselők által elfogadott törvényjavaslatot harmadszor is felolvasták. Miután továbbra sem kívánt észrevételt tenni senki, az elnök a javaslatot elfogadottnak

nyilvánította, s azt „tárgyalás és szíves hozzájárulás végett” a Főrendiháznak megküldeni rendelte.⁴⁶

A Képviselőház 242. ülésén Justh Gyula elnök bemutatta a Főrendiház elnökének átiratait, amelyekben a Főrendiház tagjai, többek között, a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatot is módosítás nélkül fogadták el.⁴⁷ Az elnök tájékoztatta a képviselőket, „Minthogy tehát e törvényjavaslatokra nézve a két ház között teljes egyetértés jött létre, azok a szokott alkotmányos úton szentesítés végett ö felsége elé fognak terjesztetni”.⁴⁸ Végül a 273. országos ülésen az elnök bemutatta a miniszterelnök átiratait, amelyekkel értesítette a T. Házat, hogy az uralkodó többek között a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatot is szentesítette, és így a törvénytarba 1907. évi LXI. törvény-cikként felvették és kihirdették.⁴⁹

Korabeli alkotmányunk fontos biztosítékát tartalmazta tehát ez a javaslat, amely a négy évtized óta tartó ideiglenes állapotnak véget vetett, a minisztertanácsnak a hatásköri összeütközések elintézésére vonatkozó hatóságát megszüntetette, és erre a célra önálló és független bírói fórumot állított fel és a fórum szervezetét és eljárását tüzetesen meghatározta. A javaslat 30 §-ból állt és három fejezetre oszlott: az első fejezet (1–6. §) a bíróság szervezetét, a második (7–26. §) az eljárást, a harmadik (27–30. §) az életbeléptető és átmeneti rendelkezéseket szabályozta.⁵⁰

A Közigazgatási Bíróság Fortunai utcai épülete, itt kapott hivatalos helyiséget a Hatásköri Bíróság⁵¹

5. Hatásköri Bíróság szervezeti felépítése

A Hatásköri Bíróság szervezetét meghatározó külföldi szabályok négy csoportba sorolhatók:

Az első megoldás az, amikor az állam legfőbb szerve, az uralkodóra vagy a törvényhozó hatalomra ruházták át az összeütközések elintézését. Ezt tartalmazta a 18. század közepi francia, olasz megoldás, és a svájci kantonok szabályai. A második lehetőség, amikor a hatásköri összeütközések felett rendes bíróságok döntenek, erre példa az 1877-ben életbe lépett olasz törvény, amelynek értelmében ez a jogkör a római semmitűséket illette meg. A harmadik, amikor az Államtanácsra ruházták ezt a jogkört. Majd a negyedik változat, amikor önálló, külön fórum kerül felállításra, és erre ruházták a döntés jogát. Ezt a változatot fogadták el hazánkban a törvény megalkotásával.⁵² A magyar szabályozás abban a tekintetben követte a legtöbb külföldi példát, hogy a felállított hatásköri bíróságot vegyes bíróságként szervezte meg.⁵³

Ahogy azt Magyary Zoltán is megállapította: „Végre a hatásköri bíróságot igen szerencsés formában sikerült megalkotni. E bíróság fele részben a királyi Curia, másik részben pedig a királyi közigazgatási bíróság tagjaiból állt, három évenként a királyi Curia és királyi közigazgatási bíróság elnökének váltakozó elnöklétével.” A hatásköri bíróságot tehát, eltérően sok idegen példától, minden ízében a teljesen független bíróság biztosítékaival látták el, amelyet Magyary kétségkívül igen nagy előnynek tartott.⁵⁴ Tehát az 1907. évi LXI. tc. által megteremtett hatásköri bíróság tagjainak számát tizenhat tagban határozták meg, mégpedig úgy, hogy nyolc tagot a királyi Curia, nyolc tagot pedig a királyi közigazgatási bíróság teljesülése választott saját ítélő bírái – tanácselnök, curiai bíró, közigazgatási bíró – sorából. Azt az álláspontot képviselték, hogy a tagokat lehetőleg minden szakosztálynak minél több tanácsából kellett választani.⁵⁵

6. A Hatásköri Bíróság hatásköre

Az újonnan felállított bíróság hatásköréről a törvény 1. §-a rendelkezett, mégpedig úgy, hogy kimondta, miszerint a hatásköri bíróság egyrészt rendes bíróság és a közigazgatási bíróság, másrészt rendes bíróság és a közigazgatási hatóság, harmadrészt pedig a közigazgatási bíróság és közigazgatási hatóság között felmerült hatásköri összeütközésben jogosult eljárni.⁵⁶ Ezek alapján levonható az a következtetés, hogy a törvény kizárta egyrészt a bírói hatóságok egymás közötti, másrészt a közigazgatási hatóságok egymás közötti, harmadrészt a katonai bíróságokkal szemben felmerült hatásköri összeütközések eldöntésének lehetőségét.

Ezekre nézve az elfogadott szabályok nem tartalmaztak rendelkezéseket, és az ezek irányában felmerülő összeütközési esetek elintézéséről a később-

biekben kellett gondoskodni. Hangsúlyozandó, hogy a katonai hatósággal nem büntetőügyben felmerült összeütközés elintézése ez elé a bíróság elé kellett, hogy tartozzon, hiszen a katonai hatóság ebből a szempontból vizsgálva a közigazgatási hatóságok közé tartozott.⁵⁷

7. A hatásköri bíróság eljárása

A hatásköri bíróság eljárását tekintve, annak szabályait a törvény második fejezete rendezte.

Gróf Andrássy Gyula javaslatára a törvény e része nem követte a külföldi mintákat. Egészen új, eredeti elveken épült fel, és azokat a külföldi törvényhozásoktól eltérő rendezéssel, következetesen, egyszerűen, világosan vitték keresztül.⁵⁸

A törvény először azt az elvi kérdést szabályozta, hogy milyen természetű ügyekben merülhetett fel elintézendő hatásköri összeütközés. A rendelkezés értelmében semmilyen megszorítást nem alkalmaztak, vagyis a rendes bíróság, a közigazgatási bíróság és a közigazgatási hatóság között a jog bármely területén előfordulhatott olyan hatásköri összeütközés, amelyet a hatásköri bíróságnak kellett eldöntenie. Ezzel szemben egyes országokban korlátokat állítottak fel. Például a porosz jog szerint a hatásköri panaszt a polgári peres ügyek körére szorították, míg a francia jog a büntetőjog területén csak bizonyos korlátozással engedte a hatásköri panaszt.⁵⁹

Habár a hatóságok hatáskörét meghatározó szabályoknak egyszerűeknek és világosoknak kell lenniük, mégis sokszor merült fel kétség afelől, hogy melyik hatóságot illette ez ügyben való eljárás. Ahogy azt Térfi is meghatározta, „a hatásköri szabály igen sok, itt-ott túlságosan casuistikus, nem is mindig szabatos szövegezésű; minek következtében elég gyakran merül fel oly eset, hogy ugyanarra az ügyre vonatkozó hatáskör kérdésében több hatóság ellentétes álláspontot foglal el; ez a hatásköri összeütközés esete.”⁶⁰

Hatásköri összeütközés általában két irányban merülhetett fel; egyik irányban úgy, hogy az ügyben egyik hatóság sem akart eljárni, ezt hívjuk negatív hatásköri összeütközésnek, és a gyakorlat igazolta, hogy ez volt a gyakoribb. Ilyen esetben az ügynek nem volt fóruma, és a felek nem találtak ügyük elintézésére hatóságot. A másik irányban pedig úgy alakulhatott ki, hogy az ügy elintézését több hatóság a maga hatáskörébe akarta vonni; ezt hívjuk pozitív hatásköri összeütközésnek. A bíróság által hozott döntéseket vizsgálva megállapítható, hogy ez volt a ritkábban előforduló probléma. Az ilyen esetekben az ügynek több fóruma volt, ahol több, esetlegesen ellentétes határozatot hoztak.

A kérdés lényege tehát az volt, hogy az elfogadott jogforrások mely hatóságra bízták a jognak akár egyik, akár másik területén az eljárást, és ha a hatóságok között a hatáskör tekintetében összeütközés támadt, teljesen közömbösnek kellett tekinteni azt, hogy a jognak melyik ágában történt az összeütközés.

Abban a kérdésben, hogy miként kerüljön a hatásköri összeütközés problémája a hatásköri bíróság elé, a hazai törvényi szabályozás eltért a külföldi rendszerektől, és teljesen eredeti álláspontot foglalt el.

A külföldi szabályozások értelmében a hatásköri bíróság csak hatásköri panasz alapján határozott. A hatásköri panasz benyújtása tekintetében másként szabályozták a negatív és a pozitív összeütközési eseteket.

A negatív hatásköri összeütközések esetében általában csak akkor volt helye az összeütközések elintézésének, ha az ügyben érdekelt fél hatásköri panaszt nyújtott be, és ezen az úton kijelentette, hogy az összeütközés elintézését kívánta. Így rendelkezett a porosz, a francia, az osztrák jog, valamint a magyar 1895. évi törvénytervezet is.

A pozitív összeütközés esetében ellenben a külföldi törvényhozások általában csak hatósági panaszra engedték meg az összeütközés vizsgálatát, ebben az esetben a félnek panaszemelési joga nem volt. Csak a közigazgatási hatóságnak adták meg a panaszemelési jogot, de nem mindegyiknek. Franciaországban a préfet, Poroszországban a miniszterek és a tartományi közigazgatási főhatóságok, Bajorországban a Kreisregierung, a miniszterek és bizonyos esetekben a közigazgatási bíróság mellett működő államügyész; Szászországban csak a magasabb közigazgatás hatóságok; Badenben, Hessenben csak a központi kormányhatóságok; Württembergben is a központi kormányhatóságok, és a rendes bíróságokkal szemben a közigazgatási bíróság; Ausztriában pedig az országos vagy az ennél magasabb kormányhatóságok emelhetek hatásköri panaszt.⁶¹ Általában tehát azt a tételt fogadták el, hogy pozitív hatásköri összeütközés esetén csak vagy a minisztert, vagy a felsőbb közigazgatási hatóságot hatalmazták fel a hatásköri panasz érvényesítésére.

Hazánkban az 1895. évi tervezetünk a főispánt, valamint a székesfőváros főpolgármesterét; az alispánt, a pénzügyigazgatót és az illetékes minisztert jogosította fel a hatásköri panasz benyújtására. Lényegileg ugyanezt a rendszert fogadta el a közigazgatási bíróság és a közigazgatási hatóság között felmerült pozitív összeütközések elintézésére a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. tc. 131. §-a is.⁶²

Megfigyelhető, hogy a külföldi jogszabályok és az 1895. évi magyar tervezet szerint a rendes bíróságok nem kapták meg a hatásköri panasz emelésének jogát. A jogalkotók azon alapelvből indultak ki, hogy a bíróság csak a fél kérelmére, vagy a vádló indítványára járhatott el, és ennek megfelelően addig, amíg nem került folyamatba előtte az adott ügy, nem volt jogosult a törvényesen megállapított hatáskörök érdekében hivatalból lépéseket tenni. Ezért a hatásköri panasz beadásának jogát kizárólag a közigazgatási hatóságnak biztosították.

Andrássy javaslatát elfogadva az 1907. évi LXI. tc. a fentebb ismertetett állásponttól eltérően mind a negatív, mind a pozitív hatásköri összeütközés tekintetében megadta a hatásköri panasz emelésének jogát arra hivatkozva, hogy mindig hivatalból kellett eljárni.⁶³

Összegzés

Jelen tanulmány záró gondolatait két jeles jogtudós véleményével ábrázolom, akik mindketten a hatásköri bíróság elnökei voltak, s mindketten kétszer mondhatták magukénak e tisztséget.

Günther Antalnak, mint a királyi Curia elnökének, a hatásköri bíróság keretében lévő elnöki feladatai 1907-ben jártak le. Ebből az alkalomból a hatásköri bíróság teljes ülésén beszédében hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a hatásköri bíróság eddigi működése alatt „sikerrel tudta megvalósítani azt az eszményt, mely a hatásköri bíróságról szóló törvény megalkotói előtt lebegett. Midőn ezt az eredményt látom, megnyugvással és benső elégtétellel gondolok vissza arra az időre, mikor 1907-ben az a kormány, melynek mint igazságügyminiszter tagja voltam, a hatásköri bíróságot mint alkotmányunknak egyik garanciális intézményét tartotta szükségesnek megteremteni.”⁶⁴ „Meg vagyok győződve, hogy ez a bírói működés hozzájárul ahhoz, hogy a jogbiztonság a hatáskörök nagyszabású kérdéseiben minél erősebb és szilárdabb legyen. Ez a jog uralmának egyik hatalmas sarkköve s a jogrend összes biztosítékainak húzóérvét a legnemesebb bírói kötelesség, melynek Önök annál inkább meg fognak felelni, mert e biztosítékokra, úgy érzem, a jövőben még nagyobb szükségünk lesz, mint volt valaha.”⁶⁵ A törvény rendelkezésének értelmében a hatásköri bíróság elnöki tisztségét Wlassics Gyula, a Közigazgatási Bíróság elnöke vette át. Megnyitóbeszédében kiemelte, hogy „Ha a hatásköri bíróság működésének lefolyt kilenc éve aránylag még rövid idő is, de elég hosszú idő annak megállapítására, hogy annak a Kúria és közigazgatási bíróságból alkotott szervezete teljesen bevált. Azok az aggályok, amelyek a szervezet ellenében a törvény alkotás idején szórványosan felmerültek – végleg megszűntek, mert valóban hivatottabb és függetlenebb testületre ez a feladat át nem ruházható.”⁶⁶

Wlassics Gyula a Hatásköri Bíróság felállításának és működésének 10 éves fennállását összegezve „megállapította, hogy a Hatásköri bíróság azon aggályok ellenére, amelyek szervezete tekintetében a felállítás idejében elhangzottak, a gyakorlatban úgy a szervezetében, mint eljárásában teljesen bevált”.⁶⁷ Egyúttal hangoztatta, hogy a bíróság hatáskörét ki kellett volna terjeszteni a közigazgatási hatóságokon és a rendes bíróságokon kívül szervezett külön bíróságok hatásköri összeütközésére is.⁶⁸ Hiszen „Vannak azonban a hatásköri bíróság szervezetében hiányok is. A törvény csak a »rendes bíróságok« és a »közigazgatási hatóságok«, valamint a »közigazgatási bíróság« közötti hatásköri összeütközésről rendelkezett, de nem szólt arról, ha ilyen összeütközés rendes bíróság vagy közigazgatási hatóság és valamely különös bíróság közt keletkezett, mint például a szabadalmi vagy a munkás biztosítási bíróság. Ebből a gyakorlatban jelentékeny nehézségek támadtak.”⁶⁹

- ¹ Montesquieu a *Törvények szelleméről* című munkájában a három hatalmi ág alapmodelljét határozta meg. A törvényhozó és végrehajtó hatalom mellé mint harmadik hatalmi ágat, az igazságszolgáltatást jelölte meg. Vö. *Handwörterbuch zur deutschen Rechtsgeschichte*. Berlin, 1971, Erich Schmidt Verlag. I. kötet, 1646. p.; *Magyar Jogi Lexikon*. Budapest, 1899, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság, II. kötet, 29. p.
- ² *Corpus Iuris Hungarici (Magyar Törvénytár) Millenniumi emlékkiadás*. Budapest, 1896, Franklin Társulat. 1869. évi IV. törvénycikk – A bírói hatalomról.
- ³ Térfi Gyula: A hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslat. in *Jogtudományi Közlöny*, 1907. 42. évf. 44. szám, 368. p. (A továbbiakban: Térfi 1907.p.)
- ⁴ *Vasárnapi Ujság*, 1906. április 29., 53. évf., 17. szám, 265. p.
- ⁵ Térfi Gyula: A hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslat. in *Jogtudományi Közlöny*, 1907. 42. évf. 45. szám, 378. p. (A továbbiakban: Térfi 1907, II.p.)
- ⁶ Térfi 1907, II., i. m. 378. p.
- ⁷ Térfi 1907, II., i. m. 378. p.
- ⁸ Térfi 1907, II., i. m. 378. p.
- ⁹ Térfi 1907, II., i. m. 379. p.
- ¹⁰ Magyary Géza: Báró Wlassics Gyula egy új tanulmánya. *Értesítő. Budapesti Szemle*, 1918, 458. p. (A továbbiakban: Magyary 1918.)
- ¹¹ Részletesebben Turkovics István: Efforts to Simplify Authority Procedures in Hungary in the Period between 1901 and 1944 (Regulating Authority Procedures in Hungary until the Adoption of the First Relevant Law, Act 4 of 1957) *Journal on European History of Law*, 2014. 5/1. 136–142. p.; Turkovics István: A hatósági jogorvoslatok fejlődésének története, *Miskolci Jogi Szemle*, 2017. 12. évf. 125–132. p.
- ¹² A Közigazgatási Bíróságról részletesebben Stipta István: *A magyar bírósági rendszer története*. Debrecen, 1997, Multiplex Media–Debreceni University Press. (A továbbiakban: Stipta 1997); uő: A közigazgatási bíróságról előzményei Magyarországon. *Jogtudományi Közlöny*, 1997/3.; uő: Die Geschichte der Verwaltungsgerichtsbarkeit in Ungarn und die internationalen Modelle. *Journal on European History of Law*, Vol. V. 2014. No. 2. 73–79. p.
- ¹³ Magyary 1918, i. m. 458. p.
- ¹⁴ CIH 1869. évi IV. törvénycikk – A bírói hatalom gyakorlásáról – 25. §. „A bíró s közigazgatási hatóságok közt felmerült illetőségi összszegések elintézésére, a törvényhozás további intézkedéseig, a minisztérium hatalmaztatik”, lásd még Stipta 1997. 141. p.
- ¹⁵ CIH 1879. évi XXXI. törvénycikk – Erdőtörvény – 134. §. Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében, az illetékesség fölötti határozat az 1869:IV. tc. 25. §-a alapján a minisztériumot illeti.
- ¹⁶ CIH 1883. évi XLIII. törvénycikk – A pénzügyi közigazgatási bíróságról – 26. §. „Egyfelől a pénzügyi közigazgatási bíróság között, másfelől pedig a közigazgatási hatóságok vagy a rendes bíróságok között felmerült illetékességi összeütközések elintézésére szintén a ministertanács hatalmaztatik fel. Az ügyiratok a felmerült illetőségi összeütközésnek a ministertanács által való eldöntése céljából a pénzügyminiszterhez terjesztendők fel.”
- ¹⁷ CIH 1896. évi XXVI. törvénycikk – A magyar királyi közigazgatási bíróságról.
- ¹⁸ CIH 1896. XXVI. tvcikk. 159. §. „A közigazgatási bíróság és a közigazgatási hatóságok, valamint a közigazgatási bíróság és a rendes bíróságok között felmerülő illetékességi összeütközéseket – a jelen törvény 131. §-ában említett, a hatásköri összeütközések fölött dönteni hivatott bíróság felállításáig – a ministertanács intézi el. (1869:IV. törvénycikk 25. §-a).”
- ¹⁹ Magyary 1918, i. m. 458. p.
- ²⁰ Különfélék – Az országgyűlés igazságügyi alkotásai. In *Jogtudományi Közlöny*, 1910, 12. szám 107. p.
- ²¹ Nagykánizsa, 1880.
- ²² Magyary 1918, i. m. 459. p.
- ²³ Térfi 1907, i. m. 369. p.
- ²⁴ Fabro Henrik – Ujlaki József (szerk.): *Sturm-féle országgyűlési almanach 1906–1911*. Budapest, 1906, 28. p.
- ²⁵ „A felsoroltakon kívül tekintettel a közelmúlt sajnálatos eseményeire, a közigazgatás alkotmányos és törvényes menetének megóvása, valamint az alkotmányos jogrend teljesebb biztosítása érdekében közelebbi feladata leend kormányunknak, hogy előterjessze javaslatait a törvényhatóságok önkormányzati jogkörének biztosítása végett a közigazgatási bíróság hatáskörének tágítása iránt; továbbá a bíróságok teljesebb függetlenségének megóvása érdekében a hatásköri összeütközési esetek eldöntésének független bíróság elé utalása iránt, végül az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbítása iránt.” Képviselőházi Irományok 1906. I. kötet 1. szám. 2. p.; amelyet 1906. május 22. napján a 2. országos ülésen olvastak fel a képviselőknek. *Képviselőházi Napló*, 1906. I. kötet 7. p.
- ²⁶ „...Felséged is indokoltan találta némely intézményes biztosítékok létesítését Ide tartozik: a törvényhatóságok és községek önkormányzatának erősítése és életképessé tétele; úgy a törvényhatósági és helyhatósági, mint másrészt az államigazgatási jogköröknek pontos meghatározása; a közigazgatási bíróság hatáskörének kitágítása; a hatásköri összeütközési esetek eldöntésének független bíróság elé utalása; valamint a királyi kúriai bíráskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbítása és ezen törvény hiányainak orvoslása.” KI 1906. VIII. kötet 102. szám 80. p.
- ²⁷ „Vas és Liptó vármegye feliratát pártolva kéri a közigazgatási bíróság hatáskörébe a vármegyei autonómia hatáson védelmét bevenni és az 1896. évi XXVI. t.-cz. 131. §-ában említett, a hatásköri összeütközések fölött dönteni hivatott bíróságot sürgősen szervezni és a közigazgatási bíróságot függetleníteni.” A kérvény eladója Zakariás János volt. A Bizottság döntése értelmében a kérvényt tudomásul vétel miatt bejelentik, hiszen a Képviselő Ház az érintett kérdésben már határozott. KI. 1906. XIII. kötet 515. szám 438. p.
- ²⁸ KI. 1906. XV. kötet VII. szám 11. p., amelyet a Képviselőház előtt 1906. június 28. napján a 16. országos ülésen olvastak fel a képviselők előtt. *Képviselőházi Napló*, 1906. I. kötet 178. p.
- ²⁹ „Valamint ellensége volnék annak is, hogy a hatásköri bíráskodást, melynek bírói kézbe való letételét igen sürgősnek, egészen elsőrendű alkotmánygaranciának tartom, bármely ma létező bíróságra ruházzuk. Jó hatásköri bíróság csak az lesz, melynek magának nincs hatásköre. Épen ezért ezt a bíróságot kombinált fórumként kell megalakítanunk, belevonásával esetleg a főrendiházi elemnek, mint ott egyedüli állandó elemnek és összetételével azoknak a többi elemeknek, melyek között a kollízió felmerülhet. Hatásköri bíróság felállítását igen szükségesnek tartom és az eddig e részben elhangzottakkal szemben szükségesnek tartom azt is, hogy ez a hatásköri bíróság ne csak a közigazgatási és bírói, ne csak a közigazgatási bírósági és rendes hatóságok közti kollízióra terjedjen ki, hanem megfelelő katonai vagy hadbírói tagokkal alkalomadtán kiegészítve, a polgári és katonai bíróságok közti hatásköri összeütközési esetekben is dönthessen.” KN 1906. IV. kötet 93. p.
- ³⁰ KN 1906. XII. kötet 107. p.; 158. p.
- ³¹ KI 1906. XVI. kötet V. p.
- ³² KI 1906. XVI. kötet 582. szám – Indoklás a magyar királyi közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatához – 32. p.
- ³³ KI 1906. XVI. kötet 583. szám 50–56. p.; 200. országos ülés KN 1906. XII. kötet V.; KN 1906. XIII. kötet 16–17. p.
- ³⁴ KN 1906. XIII. kötet 60. p.
- ³⁵ *Képviselőházi Irományok*, 1906. XXVIII. kötet 609. szám 273. p.; 204. országos ülés KN 1906. XII. kötet VI.
- ³⁶ KN 1906. XIII. kötet 60. p.
- ³⁷ KN 1906. XII. kötet VII.; KN 1906. XIII. kötet 183. p.

- ³⁸ KI 1906. XXIII. kötet 274. p.
- ³⁹ 1879. évi XXXI. törvénycikk – Erdőtörvény – „134. § Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében, az illetékesség fölötti határozat az 1869:IV. tc. 25. §-a alapján a ministeriumot illeti”.
- ⁴⁰ 1883. évi XLIII. törvénycikk – Pénzügyi közigazgatási bíróság – „26. § Egyfelől a pénzügyi közigazgatási bíróság között, másfelől pedig a közigazgatási hatóságok vagy a rendes bíróságok között felmerült illetékességi összeütközések elintézésére szintén a ministertanács hatalmaztatik fel. Az ügyiratok a felmerült illetőségi összeütközésnek a ministertanács által való eldöntése czéljából a pénzügyministerhez terjesztendők fel.”
- ⁴¹ 1896. évi XXVI. törvénycikk – A magyar királyi közigazgatási bíróságról – „159. § A közigazgatási bíróság és a közigazgatási hatóságok, valamint a közigazgatási bíróság és a rendes bíróságok között felmerülő illetékességi összeütközéseket – a jelen törvény 131. §-ában említett, a hatásköri összeütközések fölött dönteni hivatott bíróság felállításáig – a ministertanács intézi el. (1869:IV. törvénycikk 25. §-a).”
- ⁴² KI 1906. XXIII. kötet 274. p.
- ⁴³ KI 1906. XXIII. kötet 274. p.; KN 1906. XIII. kötet 194. p.
- ⁴⁴ KN 1906. XIII. kötet 194. p.
- ⁴⁵ KN 1906. XIII. kötet 195–196. p.
- ⁴⁶ KN 1906. XIII. kötet 201. p.
- ⁴⁷ KN 1906. XIV. kötet 330. p.
- ⁴⁸ KN 1906. XIV. kötet 330. p.
- ⁴⁹ KN 1906. XIV. kötet, i. m. 393–394. p.
- ⁵⁰ Részletesebben Térfi 1907, i. m. 369. p.
- ⁵¹ A kép forrása: <http://budavar.btk.mta.hu/hu/utcak-terek-epuletek/fortuna-utca/26-fortuna-utca-4.html>
- ⁵² Térfi 1907, i. m. 378. p.
- ⁵³ Térfi 1907, II., i. m. 378. p.
- ⁵⁴ Magyary 1918, i. m. 459. p.
- ⁵⁵ Dr. Popper Manó: *Tanárok bíráskodása*. In *Jogtudományi Közlöny*, 1910. 1. szám. 5. p.
- ⁵⁶ CIH 1907. évi LXI. Törvénycikk – Hatásköri bíróság – 1. §.
- ⁵⁷ Térfi 1907, II., i. m. 378. p.
- ⁵⁸ Térfi Gyula: *A hatásköri bírságról szóló törvényjavaslat III*. In *Jogtudományi Közlöny*, 1907. 42. évf. 46. szám 390. p. (A továbbiakban: Térfi 1907, III.),
- ⁵⁹ Térfi 1907, III., i. m. 391. p.
- ⁶⁰ Térfi 1907, i. m. 368. p.
- ⁶¹ Térfi 1907, III. 392. p.
- ⁶² CIH 1896. évi XXVI. törvénycikk – A magyar királyi közigazgatási bíróságról – „A minister, ha a hatásköri kifogást továbbra is fentartja, a határozat közlését követő nyolcz nap alatt értesíti a közigazgatási bíróságot, hogy a felmerült összeütközési esetet végeldöntés végett a hatásköri összeütközések elintézésére hivatott bíróság elé terjesztendőnek találja. Míg ezen bíróság a hatásköri összeütközés kérdésében nem határoz: a közigazgatási bíróság az ügy érdemébe nem avatkozhatik.”
- ⁶³ CIH 1907. évi LXI. Törvénycikk – A hatásköri bíróságokról – 8. §. „Az a birói vagy közigazgatási hatóság, a melynek határozata következtében a hatásköri összeütközés felmerült, hivatalból haladéktalanul, legkésőbb 15 nap alatt köteles a felmerült összeütközési esetre vonatkozó összes iratokat – ideértve az ügyben eljáró másik birói vagy közigazgatási hatóságnak szükség esetében beszerzendő iratait is – közvetlenül a hatásköri bírósághoz felterjeszteni”.
- ⁶⁴ *Szemle*. In *Jogtudományi Közlöny* 1917. 52. évf. 18. szám 171. p.
- ⁶⁵ *Szemle*. In *Jogtudományi Közlöny* 1917. 52. évf. 18. szám 172. p.
- ⁶⁶ *Szemle*. In *Jogtudományi Közlöny* 1917. 52. évf. 19. szám 183. p.
- ⁶⁷ *Szemle*. In *Jogtudományi Közlöny* 1918. 53. évf. 17. szám 136. p.
- ⁶⁸ Wlassics Gyula: Tízéves a hatásköri bíróság. In *Jogtudományi Közlöny*, 1918. 53. évf. 18. szám. 137–138. p.
- ⁶⁹ Wlassics Gyula: Forrástanulmányi jegyzeteimből. In *Jogállam*, IX. évf. 6. szám, Magyary 1918., 459. p.

A GYŐRI TÖRVÉNYSZÉK ÉPÜLETEI KÉPEKBE

Szerkesztette: Máté Kinga, Sándor Viktória

„A Győri Törvényszék elnökeként fontosnak tartom, hogy munkatársaim XXI. századi körülmények között, a lehető legmodernebb technikai vívmányokkal felszerelt irodákban dolgozhassanak, emellett azt is, hogy elődeink hagyatékát méltóan megőrizzük. Az elmúlt években történt beruházásoknak, felújítási munkáknak köszönhetően büszkén mondhatom, hogy 2012 nyaratól az ország nyugati csücskében, Sopronban egyedülálló módon teljesen új épületben működik a bíróság. Ezzel egyidejűleg a Győri Járásbíróság új épületrésszel bővült, így ma a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal osztozik egy épületgyüttesen. A Győri Törvényszék és a Mosonmagyaróvári Járásbíróság patinás épületei pedig a folyamatos karbantartás, állagmegóvás eredményeként ötvözik a korunk követelményeinek megfelelő építészeti megoldásokat a századelőről ránk hagyott értékekkel. A megyénkben működő bírósági épületek tükrözik a folytonosságot, a múlt és a jelen közötti élő kapcsolatot, amit az épületeink múltjának és jelenének bemutatásával szeretnénk a nagyközönség elé tárni” (Dr. Takács József, a Győri Törvényszék elnöke).

Győri Törvényszék, 2014, 15 p.

